

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת מקץ - חנוכה תשע"א

והנה מן היאור וגו' יפות מראה ובריאות בשר (מ"א - ב')

וברש"י סימן הוא לימי השובע שהבריות נראות יפות זו לזו, רק כאשר שורר השלום בין הבריות - נראות יפות זו לזו - יש שובע בעולם, שהרי השלום הוא הכלי המחזיק ברכה

הרה"ק רבי ישראל ממודזיץ זיע"א

וירצוהו בן הבור (מ"א - ד')

"ב שנים היה יוסף הצדיק אסור בבית האסורים, כל יום נמשך לו כנצח ואיש לא טרח להוציאו משם, אולם מכיון שהגיע אותו רגע שגזר הקב"ה להוציאו לחפשי, מיד הירצוהו במהירות מבית הסוהר, "לכל זמן ועת לכל חפץ" אין הקב"ה מתמהמה אף רגע מיותר. וכן יהיה כשיגיע מועד הגאולה, יבוא משיח צדקנו ברגע המדויק ממש, לפתע פתאום, לא דקה אחת קודם לרגע זה ולא דקה אחריו, גם אז ירצו אותנו במהירות מן הגלות אל ארץ גאולתנו ולא נתמהמה אף רגע מיותר אחד.

(החפץ חיים זיע"א)

את חטאי אני מזכיר היום (מ"א - ט)

כל זמן ששר המשקים היה על כנו במצרים בסביבת אנשי פרעה מקור הטומאה והרשעות, לא הרגיש כלל שאדם חוטא הוא ושיש בו חסרון כלשהו, אבל לאחר ששהה שנה שלימה במחיצת יוסף הצדיק, שהיה עומד בצדקו ובקדושתו גם במצרים, השפיעה אף עליו הקדושה, ואז הגיע למצב של "יראה מילתא זוטרתא" שראה שהוא קטן ושפל לעין ערוך, ולכן אמר לפרעה "את חטאי אני מזכיר היום" דייקא היום לאחר ששהיתי במחיצתו של יוסף הצדיק.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

את חטאי אני מזכיר היום (מ"א - ט)

שר המשקים נהנה מן הספק, הוא טען, במקרה נפל הזבוב לתוך הכוס, ולא הייתי כפוי טובה למלך, ולכן החזיר אותו פרעה לתפקידו, אבל עכשיו היה שר המשקים חושש שאם יתגלה שהוא כפוי טובה לגבי חברו למאסר, יסיקו מכך שגם אל פרעה היה כפוי טובה ויטילו עליו גם את העונש על העוון הראשון, לכן הזכיר את יוסף.

כתב סופר זיע"א

הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו (מ"א - ל"ח)

פרעה חשב כי ירא שמים ואיש אלקים מוכרח להיות בטלן שאינו בקיא בהויות העולם הזה ובוודאי שגם לבושו החיצוני רחוק מהידור, והנה ראה לפניו איש כיוסף הצדיק שהיה מסלסל בשערו וכו' ועם זאת איש חכם חרוץ ובקי בהלכות המדינה. לכן התפלא ואמר "הנמצא כזה" - יהודי פיקח ומנומס היודע להופיע לפני מלכים וכו', ובכ"ז "אשר רוח אלקים בו".

הרה"ק רש"ב מפרשיסחא זיע"א

אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך (מ"א – ל"ט)

י"ל בדרך משל סוחר אחד פסח חנות גדולה עם כל מיני סחורות יקרות ערך, ראשי העיר חייבו אותו לשלם מיסים גבוהים כי הסתבר להם שבעל חנות כזאת בוודאי עשיר גדול הוא, ערער על כך בעל החנות וטען, שרוב הסחורות אינן שלו אלא קיבלם באשראי, אמרו לו: הרי מכאן ראייה כי עשיר אתה, כי לאדם קבצן לא היו נותנים אשראי גדול כזה. כך כאן פרעה אמר ליוסף "שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אותו" השיב יוסף "בלעד"י אין החכמה משלי, "אלקים יענה את שלום פרעה", אמר לו פרעה, גם אם כדברך כן הוא שרוח ממרום היא זאת, אבל "אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת" לך ולא לאחרים "אין נבון וחכם ממך" חכם גדול אתה והקב"ה יהיב חכמתא לחכימה.

(המגיד מדובנא זיע"א)

ויבוא אחי יוסף וישתחו לו וגו' וירא יוסף את אחיו ויכירם ויתנכר אליהם (מ"ב – ו', ז')

דרך העולם הוא שכשאדם מנוצח ע"י חבירו, הרי הוא מצטער על כך צער גדול, ואילו היו יודעים אחי יוסף בשעה שהשתחו ארצה, שלפני יוסף משתחיים אשר כה לעגו לו בעת שסיפר את חלומותיו שעתידים להשתחוות לפניו, היו אז מלאי צער ועלבון, כיאות למנוצחים, לכם "ויתנכר אליהם" העלים מהם את זהותו האמיתית, מפני ש"ויכירם", ובכדי למנוע מהם את הצער והחרפה שיש למנוצחים.

הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א

ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו (מ"ב – ח')

ידוע שהרה"ק בעל ה"שפת אמת" מגור זיע"א נתמנה להנהיג את העדה בגיל צעיר, ובאו אליו קבוצה חשובה מתלמידי זקינו הרה"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" זיע"א שעוד הסתופפו אצל הרה"ק רבי מ"מ מקאצק זיע"א לתהות על קנקנו, בהיכנסם אל הקודש פנימה הרגיש ה"שפת אמת" במטרת בואם ושאל אותם "האם באתם לתור אותי, מצינו אצל יוסף הצדיק שאחיו לא הכירוהו והיינו כי חשבו שהוא מצרי מן המנין, והתמיהה עצומה, וכי חשבו האחים הקדושים על יוסף שהוא גוי ולא נתנו אל לבם להסתכל בפניו הקדושים שבוודאי היו פניו אירים כאור החמה מרוב קדושתו, אלא שצדיק אמיתי יכול כ"כ להסתיר את עצמו עד שאף יחשבו עליו שהוא גוי".

פניני השבת

נחלת יעקב יירש בלי מצרים

אמחז"ל (שבת ק"ח ע"א) "כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים". ועוד אמחז"ל (שם) "כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו שנאמר (תהלים ל"ז ד) "והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך". ושתי ההבטחות האלה לאדם אשר מענג את השבת, משלימות אחת את השניה. שהרי כל משאלות לבו של האדם הן בלתי מוגבלות, ואיך אפשר יהיה לספקו, הן "מי שיש לו מנה רוצה מאתיים". אכן, משום כך מבטיחים לו נחלה בלי מצרים, שאין לו גבולות, כדי לספק כל משאלותיו.

חנוכת התורה